

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İmge İpek UYSAL
Kuday Uzay ÇELİK

Danışman: Doç. Dr. Nüket TİRTOM

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Kimya Bölümü

GİRİŞ

İklim sistemi, atmosfer, kara yüzeyleri, kar ve buz, okyanuslar ve diğer su kütleleri ile canlıları kapsayan karmaşık ve etkileşimli bir sistemdir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1.KURAKLIK

Tekrar edebilen, bir veya birden çok mevsime yayılan, azalan yağışlar ve artan sıcaklıklar nedeniyle oluşan ve su varlığına bağlı olarak tüm doğal kaynakları etkileyen doğal afet türüdür. Türkiye’de en kurak merkezler Maden, Genç, Horasan, Arpaçay, Avanos, Ceylanpınar ve Şanlıurfa olmuştur.

2.TAŞKIN/SEL FELAKETİ

Taşkın bir nehirten veya su kütlesinden kaynaklanan çevreye zarar veren aşırı akış veya su baskınıdır. Sel, genellikle kuru olan araziye sular altında bırakan bir su taşmasıdır. Örneğin, Vietnam’ın kuzeyinde Kamboçya ve Laos’a yakın yerde alan Hanoi ve Kızıl Nehirlerin birleştiği alanda aşırı Muson yağışlarının da etkisiyle meydana gelen selde 100.000 kişi yaşamını yitirmiştir.

3.FIRTINA/KASIRGA/HORTUM

Kuvvetli fırtınalara, bilhassa çok hızlı esen rüzgârlara “kasırga” denir. Hortumlar, gök gürültülü fırtınaların ürünüdür. Fırtına, çok şiddetli esen rüzgârın meydana getirdiği hava hareketleridir. Bu rüzgâr türü, bazen insanlar için tehlikelidir. Örneğin, Katrina Kasırgası, ABD’de meydana geldi. Toplamda 1836 kişi hayatını kaybetti. Meksika Körfezi boyunca onlarca şehri neredeyse yerle bir etti.

4.YANGIN FELAKETİ

Yangın , “maddenin yeterli derecede ısı ve oksijen (hava) ile birleşmesi sonucunda yanarak kimyasal şekil değişikliğine uğraması olayıdır. Örneğin, Sibiry’a’da artan sıcaklıklar ve donmuş toprakların erimesi sonucu orman yangınları artmaya başladı. 2003 yılına gelindiğinde ise tarihin en büyük orman yangını yaşandı. Sibiry’a Tayga yangınında 47 milyon dönüm orman alevlere teslim oldu.

5.MERCAN AĞARMASI

Küresel ısınma etkisi ile okyanusların aşırı ısınması mercan ağartmaya neden olabilir. su çok sıcak olduğunda, mercanlar dokularında yaşayan algleri (zooxanthellae) dışarı atar ve mercan resifinin tamamen ağarmasına neden olur. buna mercan ağarması denir.

6.ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Çevrenin canlı ve cansız öğelerini olumsuz yönde etkileyen, üzerinde yapısal zararlar meydana getiren ve niteliklerini bozan yabancı maddelerin hava, su ve toprağa yoğun bir şekilde karışması olayına “çevre kirliliği” adı verilmektedir.

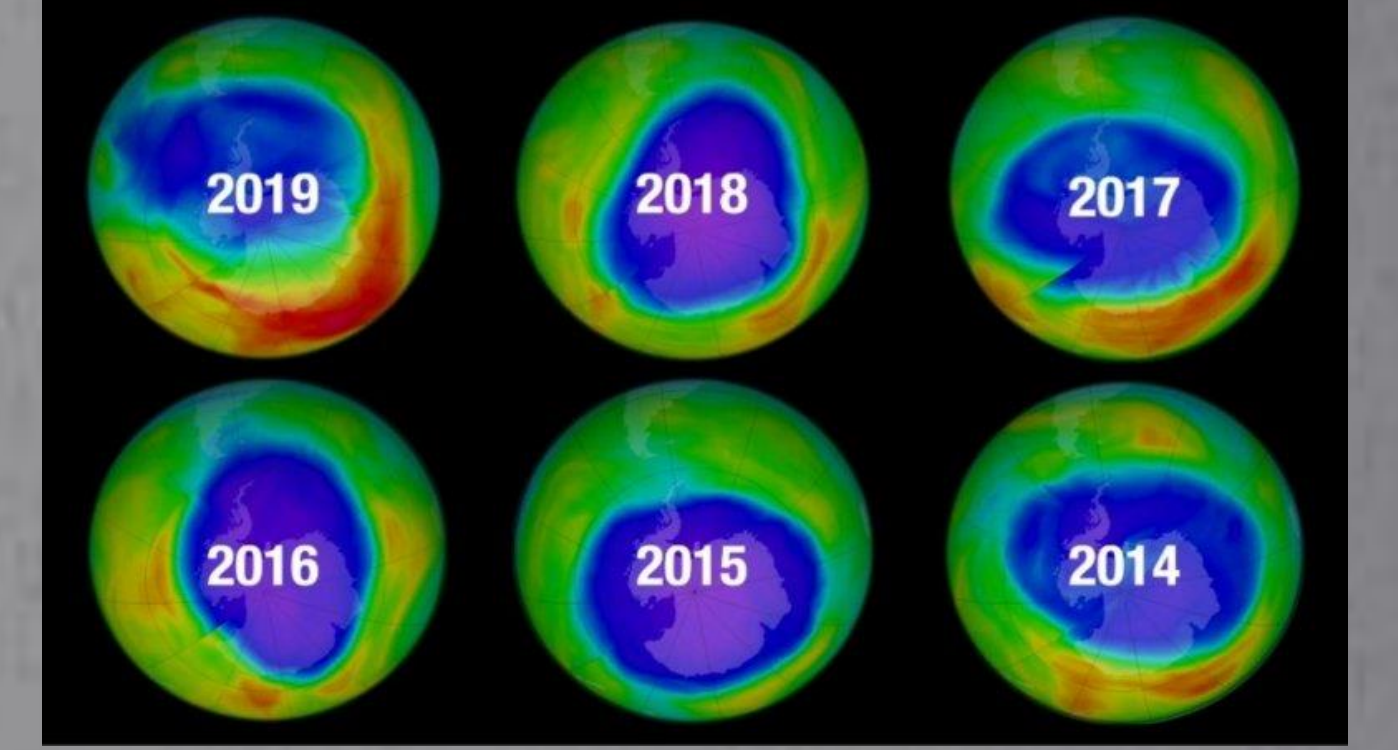
7.SERA GAZI

Karbondiyoksit, metan, su buharı, ozon, azot oksit gibi atmosferde kızıl ötesi ışınları tutarak atmosferin ısınmasına neden olan gazlara **sera gazı** denir. yakalar. Sera gazları olmasaydı, yeryüzünün ortalama sıcaklığı -18°C civarında olurdu. Sera gazlarının bu doğal etkisi “sera gazı etkisi” olarak adlandırılır.

8.OZON TABAKASININ İNCELMESİ

Ozon tabakasındaki inceleme daha çok güney kutbunda gözlenmektedir. Bunu sebebi ise kutuplarda kimyasal tepkimelerin daha etkili olmasıdır. Ozon tabakasının incelenmesi, dünyaya düşen UV ışınlarının artması sonucu deri kanserine, katarakta ve bağışıklık sistemi hastalıklarına sebep olabilir. Aynı zamanda hayvan ve bitki türlerine de zarar verir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ NASIL ÖNLEYEBİLİRİZ?

- ✓Kullanmadığımız elektrikli aletleri fişten çekelim. Televizyon, bilgisayar veya telefon şarj aleti gibi elektrikli cihazlar beklemede olsalar bile elektrik kullanırlar. Bu sebeple fişlerini çekmeyi unutmayalım.
- ✓Aydınlatma için enerji tasarruflu ampul kullanalım. LED, kompakt floresan ampul ve halojen lambalar eski teknoloji lamba modellerine göre %80’e kadar daha az enerji tüketmekle birlikte %25 daha uzun ömürlüdürler.
- ✓Evimizin ısı yalıtımını güçlendirelim. Düzgün bir yalıtım enerji tasarrufunu önemli ölçüde etkiler. Çift veya üç camlı pencere ya da enerji tasarruflu kapı kullanabiliriz. Binaların dış cephe yalıtımı ısınmadan kaynaklı enerji ihtiyacını önemli ölçüde azaltır.
- ✓Güneş paneli kullanalım. Çatımıza güneş paneli taktırarak evimizi ve evde kullandığımız suyu güneş enerjisiyle ısıtalım.
- ✓Yürüyelim veya bisiklet sürelim. Bu sayede hem enerji tasarrufu yapmış, hem sağlığımızı korumuş , hem de çevreye yardım etmiş oluruz.
- ✓Otomobil yerine toplu taşımayı tercih edelim. Yaşadığımız yerde okula ya da işe yürüyerek gitmek mümkün değilse kendi aracımız yerine toplu taşımayı tercih etmek karbon salınımını azaltacaktır.
- ✓Uçak yolculuğunu daha az tercih edelim. Uçaklar çok fazla sera gazı salınımına neden olmaktadır. Bu yüzden mümkün olduğu sürece uçak yerine tren, otobüs veya deniz yolculuğunu seçelim.

